

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра ландшафтної архітектури та фітодизайну

ЗАТВЕРДЖЕНО
ННІ лісового і садово-паркового господарства
“11” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЛАНДШАФТНИЙ РИСУНОК

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність НЗ Садово-паркове господарство
Освітня програма Ландшафтний дизайн
ННІ лісового і садово-паркового господарства
Розробник: *Вікторія МІНДЕР, доцент, кандидат с.-г. наук, доцент*

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни Ландшафтний рисунок

Навчальна дисципліна «Ландшафтний рисунок» є обов'язковою у циклі спеціальної (фахової) підготовки здобувачів вищої освіти першого року навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство». Курс передбачає вивчення основ художньої творчості, графічної мови ландшафтних креслень, побудови об'ємно-просторового зображення для подальшого вміння самостійно в процесі творчого пошуку графічно відобразити проектні задачі. Практичні завдання дисципліни спрямовані на розвиток у здобувачів вищої освіти творчої уяви, художнього відчуття, зорової пам'яті, спостережливості, образно-просторового мислення, розуміння головного у зображуваних об'єктах, вміння висловлювати свої ідеї графічними засобами.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>
Спеціальність	<i>НЗ Садово-паркове господарство</i>
Освітня програма	<i>Ландшафтний дизайн</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	210
Кількість кредитів ECTS	7
Кількість змістових модулів	4
Курсовий проєкт / робота (за наявності)	-
Форма контролю	<i>залік (1 семестр), екзамен (2 семестр)</i>
Показники навчальної дисципліни для денної, заочної та дистанційної (за наявності) форм здобуття вищої освіти	
	Форма здобуття вищої освіти
	денна
Курс (рік підготовки)	1
Семестр	1-2
Лекційні заняття	<i>10 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>8 год.</i>
Лабораторні заняття	-
Самостійна робота	<i>193 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета - набуття здобувачами вищої освіти системи знань із основ рисунку, живопису, графіки, теорії композиції та кольору, законів перспективи, світлотіні для подальшого їх застосування у проектній діяльності.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню

Відсутні

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, фітодизайні та флористиці, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК): ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (СК): СК3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства. СК7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства. СК9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства. СК12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища. СК14. Здатність аналізувати сприйняття об'єкту в природному тривимірному просторі, розвивати просторову уяву, творче конструктивне мислення на основі базових знань з образотворчого мистецтва, основ композиції, скетчингу, комп'ютерного проектування та графіки у розробці концепції та проектуванні ландшафтних об'єктів.

Програмні результати навчання (ПРН): ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти. ПРН4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства. ПРН13. Результативно працювати у колективі. ПРН14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших. ПРН 18. Оцінювати потенціал і виявляти перспективи подальшого розвитку ландшафтних об'єктів, моделювати та візуалізувати

ландшафтний простір на основі законів композиції із використанням ландшафтної графіки та сучасних спеціалізованих комп'ютерних програм.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	тижні	усього	у тому числі				
л			п	лаб	інд	с.р.	
Семестр 1							
Модуль 1. Основи композиції та рисунку							
Тема 1. Основи графічної мови та композиції (начитка)		30	2	1	-	-	27
Тема 2. Ландшафтний рисунок як засіб графічної мови		30	2	1	-	-	27
Разом за модулем 1		60	4	2	-	-	54
Модуль 2. Живопис у ландшафтному мистецтві							
Тема 3. Колір і основи живопису		60	2	2	-	-	56
Разом за модулем 2		60	2	2	-	-	56
Усього годин		120	6	4	-	-	110
Семестр 2							
Модуль 3. Ландшафтна графіка							
Тема 4. Оформлення ландшафтних креслень та графічна подача проєкту		45	2	2	-	-	41
Разом за модулем 3		45	2	2	-	-	41
Модуль 4. Об'ємно-просторове зображення							
Тема 5. Основні методи побудови об'ємних зображень		45	2	2	-	-	41
Разом за модулем 4		45	2	2	-	-	41
Усього годин		90	4	4	-	-	82
Курсовий проєкт (робота) з _____ (якщо є в навчальному плані)			-	-	-	-	-
Усього годин		210	10	8	-	-	192

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи графічної мови та композиції	1
2	Ландшафтний рисунок як засіб графічної мови	1
3	Колір і основи живопису	2
4	Оформлення ландшафтних креслень та графічна подача проєкту	2
5	Основні методи побудови об'ємних зображень	2

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Техніка штрихування у світлотіньовому моделюванні об'ємних предметів з природи	3
2	Зображення пейзажу в довільній художній техніці	3
3	Побудова виду ландшафтного об'єкту за заданими ортогональними проєкціями	2

4	Побудова фронтального перспективного зображення методом перспективної сітки	2
---	---	---

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Авторська розробка формальної композиції та передача фактури	27
2	Конструктивна побудова об'ємних предметів з натури	27
3	Стилізація рослини з виявленням її характерних особливостей	36
4	Аналіз художніх стилістик і технік для створення стилізації пейзажу	20
5	Викреслювання рамки, основного напису та засвоєння креслярського шрифту	41
6	Графічне оформлення перспективної побудови	41

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- модульне тестування;
- перевірка та аналіз графічних робіт;
- підсумковий перегляд творчих робіт.

7. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити)*:

- композиційно-пошуковий метод;
- аналітично-конструктивний метод;
- метод графічного моделювання;
- методи світлотіньового моделювання;
- метод кольорового моделювання;
- креативно-експериментальні методи;
- метод образного пошуку.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Семестр 1		
Модуль 1. Основи композиції та рисунку		
П.р. 1. Техніка штригування у світлотіньовому моделюванні об'ємних предметів з натури	ПРН 2, 4, 13, 18. У тому числі: Знати основні елементи графічної мови. Вміти виконувати тонову розтяжку. Використовувати різні типи ліній	30

Сам.р. 1. Авторська розробка формальної композиції та передача фактури	для створення фактури. Засвоїти основні закони композиційної побудови та засоби гармонізації композиції. Розвивати композиційне мислення. Вміти формувати фронтальну композицію. Розуміти значення рисунку в професійній діяльності. Знати види і способи рисунку. Засвоїти етапи побудови рисунку. Розрізняти види гравюрного зображення. Вміти передавати простір на основі світлотіньового моделювання.	30
Сам.р. 2. Конструктивна побудова об'ємних предметів з натури		10
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		
100		
Модуль 2. Живопис у ландшафтному мистецтві		
П.р. 2. Зображення пейзажу в довільній художній техніці	ПРН 2, 4, 13, 18. У тому числі: Розрізняти види живопису. Знати фізичну природу кольору та його вплив на людину. Добирати гармонійне поєднання кольорів. Застосовувати колірну розтяжку в ландшафтних кресленнях. Знати матеріали та основні властивості акварелі. Засвоїти методи та техніки використання акварельних фарб у зображеннях. Засвоїти становлення пейзажного жанру. Знати основних представників українського пейзажного живопису. Розрізняти різновиди пейзажу. Виявляти композиційні основи пейзажу. Аналізувати побудову пейзажу за композиційними прийомами. Вміти застосовувати композиційні схеми при побудові ландшафтних картин.	35
Сам.р. 3. Стилізація рослини з виявленням її характерних особливостей		30
Сам.р. 4. Аналіз художніх стилістик і технік для створення стилізації пейзажу		5
Модульна контрольна робота 2		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70	
Залік	30	
Семестр 2		
Модуль 3. Ландшафтна графіка		
П.р. 3. Побудова виду ландшафтного об'єкту за заданими ортогональними проєкціями	ПРН 2, 4, 13, 18. У тому числі: Знати комплекс стандартів ЄСКД. Вміти добирати масштаб креслення. Знати правила побудови креслення. Знати групи шрифтів та загальні принципи їх побудови. Володіти організацією шрифтової композиції. Використовувати умовні позначення при виконанні ландшафтних проєктів. Використовувати вид, переріз і розріз для унаочнення загальної концепції проєкту. Володіти чіткою графічною подачею проєкту. Застосовувати стилізацію, абстракцію, трансформацію у творчій діяльності.	50
Сам. р. 5. Викреслювання рамки, основного напису та засвоєння креслярського шрифту		20
Модульна контрольна робота 3		30
Всього за модулем 3	100	

Модуль 4. Об'ємно-просторове зображення		
П.р. 4. Побудова фронтального перспективного зображення методом перспективної сітки	ПРН 2, 4, 13, 18. У тому числі: Знати поняття та класифікацію видів аксонометрії. Освоїти можливості використання паралельного проєціювання. Знати основні поняття та елементи перспективи. Розрізняти види та методи побудови перспективи. Будувати об'ємне зображення з однією точкою сходу. Розуміти правильність вибору положення лінії горизонту. Вміти будувати об'ємно-просторове зображення з двома точками сходу. Володіти графічними прийомами оформлення перспективного зображення. Застосовувати принципи лінійної та повітряної перспектив у ландшафтному мистецтві.	35
Сам. р. 6. Графічне оформлення перспективної побудови		35
Модульна контрольна робота 4		30
Всього за модулем 4		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Графічні роботи повинні бути авторським напрацюванням. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із директором інституту)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn –

частина 1 <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1784>;
частина 2 <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1785>);

- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів денної, заочної та дистанційної (за наявності) форм здобуття вищої освіти;

Міндер В.В., Сидоренко І.О. *Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Ландшафтний рисунок» (1 семестр) для студентів денної форми навчання ОС Бакалавр спеціальності НЗ Садово-паркове господарство: [навчальне видання]. Київ: Наукова столиця, 2025. 92 с.*

Міндер В.В., Сидоренко І.О. *Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Ландшафтний рисунок» (2 семестр) для студентів денної форми навчання ОС Бакалавр спеціальності НЗ Садово-паркове господарство: [навчальне видання]. Київ: Наукова столиця, 2025. 80 с.*

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Клименюк Т. М. *Креслення. Рисунок. Навч. посібн.* Львів, Львівська політехніка, 2021. 244 с.
2. Денисенко С. М. *Основи композиції і проєктної графіки : навчальний посібник.* Київ : НАУ, 2021. 52 с.
3. Пічкур М.О. *Теорія і практика композиції. Навч. посіб.* Київ: Ліра-К, 2022. 238 с.
4. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Лясковський О. Й. *Основи об'ємно-просторової композиції. Навч. посіб. Друге видання, доповнене.* Львів : Львівська політехніка, 2020. 212 с.
5. Daniel Nies. *Zeichnen in der Gartengestaltung. Grundrissaxonometrie, Isometrie, Konstruktion und grafische Darstellung in der Ein- und Zweipunktperspektive. Auflage, 2022. 336 p.*
6. Имтен Й. *Елементи образотворчого мистецтва. Навчальне видання щоденника.* Київ, Видавництво ArtHuss, 2023. 168 с.
7. Имтен Й. *Наука дизайну та форми. Вступний курс... у Баугаузі та інших школах.* Київ, Видавництво ArtHuss, 2021. 136 с.
8. ДСТУ ГОСТ 2.104:2006 - Єдина система конструкторської документації. Основні написи. https://library.ontu.edu.ua/assets/pdf/DSTY-GOST/2.104_2006.pdf
9. ГОСТ 2.302-68 - Єдина система конструкторської документації. Масштаби. <https://library.ontu.edu.ua/assets/pdf/DSTY-GOST/2.302-68.pdf>
10. ГОСТ 2.303-68 - Єдина система конструкторської документації. Лінії. <https://library.ontu.edu.ua/assets/pdf/DSTY-GOST/2.303-68.pdf>
11. ГОСТ 2.304-81 - Єдина система конструкторської документації. Креслярський шрифт. <http://helpnik.college.ks.ua/standart/gost/Catalog/Index/1/1360.htm>
12. ГОСТ 2.317-69 - Єдина система конструкторської документації. Аксонометричні проєкції. <http://helpnik.college.ks.ua/standart/gost/Catalog/Index/1/1303.htm>
13. Історія мистецтв – https://pidru4niki.com/75202/kulturologiya/istoriya_mistetstv
14. Кольорові палітри – <https://incolorbalance.com/>
15. Zeichnen in der Gartengestaltung – <https://www.youtube.com/playlist?list=PL-aJUlbVYykNAPMVi3TnSxju51SxKrOJ>
16. Міндер В. В., Сидоренко І. О. *Оптичне сприйняття деревних рослин у моделюванні обрисів ландшафту складного рельєфу. Проблеми розвитку міського середовища. 2020. Вип. 1 (24). С. 59–68.*
17. Matviychuk, V.L., Pikhalo, O., Minder, V., Sydorenko, I. *Relief geoplastics as a means of shaping the perception of landscape compositions using the example of the Pechersk Landscape Park in Kyiv. Ukrainian Journal of Forest and Wood Science* This link is disabled., 2021, 12(4), pp. 41–49. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/forest2021.04.004>
18. Ruzhytska N., Sydorenko I., Minder V., Pikhalo O. 2023. *Features of visual perception of the historical environment of the Desyatynna Church in Kyiv. Landscape architecture and art. 2023. Vol. 23, no. 23. P. 75–81. URL: https://doi.org/10.22616/j.landarchart.2023.23.10*
19. Міндер В., Малашенко Л. *Сучасні тенденції розробки логотипу природничо-мистецького спрямування. Екологічний дизайн міського середовища: проблеми, здобутки та перспективи: міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 23 березня 2023 року: тези доповіді. К., 2023. С. 71–72. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u318/zbirnik_19.10.pdf*

20. Міндер В.В., Малащенко Л.О. Дизайн-проект логотипу студентського наукового гуртка «Природа та мистецтво». *Інновації в архітектурі, дизайні та мистецтві: II Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 25-26 травня 2023 року: тези доповіді: К., 2023. С. 230-231.*
21. Сидоренко І.О., Міндер В.В. Контраст у композиції насаджень для підвищення візуального сприйняття ландшафту. *Актуальні проблеми дослідження лісових та урбоекосистем України в умовах воєнного стану: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 23 листопада 2023 року: тези доповіді. К., 2023. С. 93.*
22. Білоус Ю.М., Міндер В.В. Дизайн-проект ювілейного знаку до 185-річчя інституту лісового і садово-паркового господарства. *III Міжнародна науково-практична конференція «Інновації в архітектурі, дизайні та мистецтві: до 100-річчя факультету архітектури НАОМА» 23–24 травня 2024 року м. Київ, Україна: тези доповіді. К., 2024. С.234-235.*
23. Сидоренко І.О. Міндер В.В. Застосування ритму в композиції паркових насаджень. *Міжнародна науково-практична конференція «Лісівнича освіта та наука в умовах національних викликів та європейської інтеграції України», м. Київ, НУБіП України, 5 червня 2025 року: тези доповіді. К., 2025. С.214-215.*
24. Міндер В.В., Ісаєва О. С. Особливості візуального сприйняття кольору в ландшафтному просторі. *79-а Всеукраїнська науково-практична студентська конференція «Науковий пошук молоді для сталого розвитку лісового комплексу та садово-паркового господарства», м. Київ, НУБіП України, 13 листопада 2025: тези доповіді. К., 2025. С.147-148.*